

SLOVENIJA.

List 9.

V torek 30. Prosenca

1849.

Slovenija izhaja vsaki teden dvakrat, in sicer vsaki torek in petek. Predplačuje se za celo leto v založnici v Ljubljani 7 gold., za polleta 3 gold. in $\frac{1}{2}$, za ene kvatre 1 gold. in 45 kr. Za celoletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odraja še $\frac{1}{2}$ gold. Za po pošti pošiljano Slovenijo je celoletno plačilo 8 gold., polletno 4 gold., za ene kvatre 2 gold.

Od razmere med Austrijo in Nemškim.

Misel omikanih Čehoslovjanov in Slovencev zdaj narbolj veže prihodno postavljenje Austrije proti Nemstvu. Ta negotovost veči skerb in nepokojsnost dela, kot boj z prevzetnimi Madjari: zakaj v očitnim boju se Slavjani, če bodo složni in eden drugemu bratje, nimajo česar bati.

Ali nam koj kamen te skerbi pred nemško ljubeznijo iz serca pade? Ali kaj nam prinese ta mesec?

Ne zatajimo si tega, obljubljena demokracija je v Evropi že zlo obnemagala; in zdaj se z verhnostjo narodov šala yganja, in na želje, in voljo narodov se malo porajta!

Vse slavjanske dežele so odkrile svojo voljo proti zedinjenju z Nemčijo, na več krajih je zavoljo te reči velika razdraženost, jeza in clo tepežnja vstala; po puntu Kozoperska mesca so se tudi nemški stanovavci zastran Frankfurta ohladili in se oglasili zoper ondašni zbor in njegove Austrii sovražne sklepe; iz več dežel so podali odbori, kateri občno zaupanje imajo, prošnjo k ministerstvu, da bi se avstrijski poslanci iz Frankfurta nazaj poklicali: še clo veliko poštenih svobodnomiselnih Nemcev spozna, da je za Nemčijo in Austrijo boljše biti eni zraven druge; sam predsednik, zdaj minister Gagern je na svitlo dal razpis v tem zmislu.

In glej, kakšna se godi! Vlada ne pokliče še zdaj poslancev iz Frankfurta nazaj, in pusti še zmiram to čudno reč, da imamo v Austrii ustavodelni zbor in da med tem kos Avstrijancov vendar nekaj drugiga v Frankfurtu plete.

Vlada naša je protestirala proti vodilam, katerih se je Gagern kot minister deržati obljubil, je zagotovila, da so besede ministerskiga programa napak razumljene bile, da je Austrija tako rekoč med nemškimi državami narnemškejši; kakor, da bi teh 7 milijonov Nemcev v Austrii državo storili in da bi Slavjani in drugi narodi sami malovredni pridavek bili, kateri bi mogli z vsem zadovoljni biti, kar bi jim Nemci namenili. Tako dalje je prišlo, da moramo mi Slavjani Nemca Gagera, ki bi gotovo rad nemško slavo tudi v škodo Slavjanov razprostranil, bolj ceniti od svojih lastnih ministrov.

Kam peljejo te djanja? Nobenimu ne bo v misel prišlo, da bi se naša vlada morebiti središne nemške vlade bala; te ne poslušajo še lastne na ped velike deržavice.

Tudi v naši deržavi se ničesar bati ni, ako se poslanci iz nemškiga zbora pokličejo. De se pa ti poslanci sami iz Frankfurta nazaj ne vernejo, to vsak lahko zapopade, kdor človeško slabost le nekoliko pozna. Oni se sramujejo domu iti, brez da bi kaj opravili bili, in bi radi pokazali, da so vendar za kaj bili.

Od nekterih nepoštenih sovražnikov Slavjanstva nečem govoriti; te zderži tam sramota in pa jeza zavoljo neizpeljaniga maševanja. Zamogli bi se tedej in imeli bi se iz mnogo vzrokov ti poslanci nazaj poklicati.

Kaj je tedej vzrok, da se ne pokličejo? — To ni težko vganiti. To so dynastiški in protidemokratiški nameni. Mislijo na neko novo

izdaje nemške zveze, bodi si tudi vezana v ruskim safranu; zakaj ta zveza (bund) je močno služil nemškemu vladarjem in vladarčikam.

Nočem v teh mirnih Novinah pretresovati pravico ministerstva k takemu ravnanju, zakaj težko bi bilo mirnost obderžati. Le toliko omenim: Sedi zbran naš ustavodelni zbor, kateri brez vse dvombe tudi pravico ima ustanoviti razmero med našo deržavo in Nemško. Ali se da z tem zediniti to diplomatsko ravnanje?

Ali morebiti ima ministerstvo pri tem se sebnost in vendar pošteno misel? Morebiti misli na to združljivost (Vereinbarung) in meni, da je to tudi zrušljivost, kadar vlada to razmero na diplomatski poti iznajde in po tem zboru v razsodbo in prijetje izroči.

Ali naj že bo kakor hoče, toliko vendar zaupamo od našiga ministerstva, ki je tako lep program na svitlo dalo, da ne bo k nobeni razmeri privoljilo, ktera bi bila proti izrečeni želji slavjanskih narodov, da bi Austrija samostalna in od Nemstva neodvisna bila. Ako bi tudi ta up ogoljufan bil, bi bili žalostni nasledki ne samo za Austrijo, ampak za celo Evropo.

Nemci v Ausrii — ako se na nekatere večake ne pogleda — imajo že zopet sočutja dovelj za Ausrijo, ktera je od Frankfurta neodvisna, kakor so že v premnogih prošnjah in pismih (adresah) razodeli in kakor se vsak lahko osebno prepriča, ako se z Nemci pogovarja. In to se tudi prav lahko razumi, zakaj v Austrii se Nemcam kot Nemcam nikoli krivica godila ni, in se tudi pri naropolniši svobodi vseh narodov za svojo narodnost ničesar bati nemajo.

Čehoslovjani nosproti in Slovenci ne bodo nikoli veselja imeli do Austrije, ako bo k Nemčiji privezana; ampak vedno antipatio in jeza, ker bi se njih deželam še vedno reklo „deutsche Länder“ in Nemško bi se jim zopet povsod kot gospod na pot stavljalo, nemšina in njeni nasledki bi se globokeje in globokeje vkopavali itd. in jemanje narodniga imena (kteriga bi mi ko Teutschösterreichjerji ne imeli), mora vsakteri narod, ako ni popolnoma oterpel in tumpast postal, narbolj razžaliti. —

De bi pa ta nejevolja Austrii silo škodljiva bila, da bi ona v kratko tudi prešla na brate Hervate, Serbe, Slovake in Rusine (pri Polakih je je že tako preveč), in da bi pri prvi politiški nevihti (viharju) lepa avstrijska ladja razdjana bila, to mora vsak pameten spreviditi. Bog razsvetli tedej naše ministerstvo, da od starih temnih potov odstopi, in ravna po volji in koristi narodov!

M. N.

Slavjanska vzajemnost.

Serb, Hervat, Slovak, Polak, Rusin, Slovenec, Slezak, Moravan in Čeh so za se, kot posamezno pleme, slabi in male moči. Med njimi ne sme tedej nikdar misel od nekakiga samostalniga odločenja vstati, ker njih posebnost v sebi nema tiste zmožnosti in veljave, iz ktere bi se neodvisna samostanost vzdigniti zamogla.

Ako je že to plemensko razdrobljenje na njih deržavno osnovo žalostno moč imelo, jim tudi gotovo razevet vse omike in znanstva enako brani in zatira, tako, da upati ni, da

bi dozdana raztrošenost znanstvenih moči kdaj kaki sad obrodila! In vender je vterjenje, pomnoženje in razširjenje umetnost in znanstev vsem Slavjanskim rodovam toliko potrebno!

Ni zadosti, da postava omikanje v narodovim duhu pripusti; narod mora sam za svoje blagor skrbeti, nebeško luč, ki v njemu počiva, razplameneti.

Kakšna de je pri nas z umetnostmi in znanstvi, vsakteri ve, kdor Slavjanstvo le po-verh pozna.

Te dežele imajo v svoji sredi velike zaklade prirode ali narave; ali za Slavjana so nerodovitna ledina. Vžitek od njih leži v ptujih rokah, narveč v Nemških, proti jugu v Angležkih in Francozkih. — Slavjan sam pak je le čuvaj bogastva, ono je za-nj mervto! Zakaj iz pridelkov Slavjanskih dežel, stori ptujec izdelke, ktere zopet Slavjanu proda in pospeča, vleče tedej iz dozdanje neskerbnosti, nemarnosti in sirovosti Slavjana dvojni dobiček. Ne čudimo se tedej, ako ptujec z lačnim očesam na Slavjanstvo gleda! Dobro ve, da mu tam vsakteri korist miga. Kar pa veči zvijači in omiki ko golo sredstvo povečevanja služi, to ne more nikoli pri vživatelju spoštovanje in skerb obuditi; zakaj dušna sužnost ne da vrednosti in gospod se hlapcu ne priktanja.

De je pa to tako dalje prišlo, je Slavjan sam kriv in stvarnik svoje sužnosti in sicer od te dobe sim, ko je od Nemcev vjet, kot sužnik na očitnim tergu prodajan bil in ko je 30 Slavjanskih plemen v sedajnim severnim Nemškim podjarmljeno in ponemčeno; na drugi strani pa — veliko Moravsko kraljestvo od Madjarov razverženo in na jugu pa Serbi in Bulgari od Turkov premagani in v sužnost vkovani bili.

Kriva te nesreče je bila Slavjanska nezavednost in nesložnost, zakaj posamezne plemena so se deržale za Polake, Serbe, Čehe itd. in nikdar ne za Slavjane. Ptujca hudobna politika se je pa močno znala te nesložnosti poslužiti, in je dražila brata proti bratu, in ker je eniga proti drugim porabila, jih je vse pod se spravila.

Narod na južni strani pa se nikdar vzdigniti ne more, zakaj zatiravec z orlovim očesam čuje, da bi vsaka iskrica dušne povzdige vgašena in vsak viksi nagon že v začetku potlačen bil, tako da je vse v sužno in mervto potuhnjenost in nečutljivost padlo.

Ta žalostna osoda brani, da nemore Slavjanstvo v umetnostih in znanstvih z drugimi evropskimi narodi enako napredovati.

In ako se ima zdaj Slavjan iz stoletniga hlapčevstva zdramiti in stanovitno vzdigniti, se le zgoditi zamore, če se bo Slavjan Slavjana odkritoserčno in zvesto deržal. Ptujci bodo pavidno z nevošljivim očesam na-nj gledali in vkljub vsi enakopravnosti, kolikor je le moč, zadržke na pot metali, ker dobro vedo in pre-rajtajo, da bi potem njih kupčija in obertnost veliko škodo terpela. Za veči dobiček bo pa sebičnost vedno gledala. Zatorej bo vseh moči k neravnemu boju z bolj omikanimi ptujci potreba, da bi Slavjanstvo srečno premagalo!

De bi se pa blagonosni izid dosegel, je neogiblivo potrebno, da se vse Slavjanske moči zedinijo in vsredijo, kar drugači mogoče

ni, kot če vsi Slajanski rodovi po eni cesti naprej gredo, k temu pa je zopet porazumljenje vsestransko potreba. Za to bi se vtegnila naprava (Institut) ustanoviti, ktera bi celo Slavjanstvo oživljala in k napredovanju v umetnostih in znanstvih vodila.

Ta naprava bi se mogla imenovati „vse-slavjanska akademija“ in osnovana biti z toliko odbori, kolikor je narečij (Dialekte), tako de bi v nji vsaki rod lastni odsek (Sektion) imel.

Predmet njeni bi pa ne smele biti samo lepoznavske reči, ampak tudi pridobivne znanstva p. r. ločba (kemija), kupčijstvo, obertnost itd. Vsaka nova znajdba in znanstva plod bi se moral berž v vseh narečjih Slavjanam na znanje dati. Za izgled bi se vzela osnova Francozke akademie, tode primerno slavjanskim potrebam.

Vsaki ud bi moral dobivati dostojno letno plačo, z dolžnostjo za blagor naroda po vsi moči delati.

Zastran teh troškov bi ne bila velika skerb, še zdaj plačujejo tudi Slavjani k tistim 40,000 gold. na leto, ktere je že stara vlada Dunajski nemški akademii odločila, če prav jim iz nje nikakoršen dobiček ne pride; zatorej bi ne moglo nikoli po pravici prepovedano biti, de si celo Slavjanstvo tako napravo iz lastnih virov obderži.

Kako koristna in blagoprodna bi ta naprava za celo Slavjanstvo bila, ni treba tu dokazovanja, zakaj to bi bilo sonce, ktero bi celo Slavjanstvo z svojimi osrečivnimi žarki k novimu in veselimu življenju vnelo.

Ako bi se pa vlada taki svetopravični želji zoperstavljala, potem bi vedli, kaj imamo pričakovati in kaj si ona pod besedo „enakopravnost vseh narodov“ misli.

(Noviny Lipy Slov.)

Deržavni zbor.

Kar se je od odloženja deržavniga zbora pripovedovalo, je bilo mende prazno.

V sejah 23. in 24. so bili daljši razdelki podstavnih pravic na dnevnim redu, in zbor je naslednji (3.) razdelk prijel:

„Ravnanje pred obsodijočim sodništvom v civilnih in kaznovavnih rečeh je očitno in ustno. Izjeme postava odloči.“

„V kaznovavnih rečeh velja tožbeno ravnanje. Prisežne sodbe (porote) sodijo vsigdar čez hudodelstva, politiske in tiskarne pregreške.“

„Nihče se ne sme vdruge v izpraševanje vzeti zavoljo kaznivredniga djanja, glede kteriga ga je prisežna sodba za nedolžniga izrekla, razun pri overženju celiga ravnanja.“

V seji 23. je poslanec Zbyševski storil nagli predlog, de bi se tisti del avstrijske armade na Laškim (ne pa na Oggerskim in drugod), kteri iz deželá, pri sedajnim zboru v Kromerizu že nadomestvanih, izhaja, povabil, tri poslance k deržavnemu zboru izvoliti. Skoraj celi zbor je ta predlog podpiral, dali so ga natisniti in kmalo (26.) pride v posvetovanje (dnevni red).

V seji 24. je poprašal naš poslanec g. Ulepič ministra znotrajnih zadev, ako misli v Ljubljani vseučiliše za vse Slovence ustanoviti.

Česki poslanec g. Klaudi je prašal ministra pravice, kdaj de bo svojo oljubo spolnil in vse tiste spise izročil, kteri so se zbrali zavoljo Pražkih dogodeb mesca Rožnicveta, de se hudobnemu obrekovanju in gerdenju českega naroda enkrat meja stavi. —

Austriansko Cesarstvo.

Slovenska dežela.

V Ljubljani 28. t. m. Bil je čas, ko so se po domačih nemških časopisih svojo-

voljno in svobodno Frankfurtisti in za njimi pa nemškutarji gonili; ali ta čas je minul, ti gerduni so doma vtihnili, vsi domači časopisi, naj bodo slovenski ali nemški, Slavjanstvo zagovarjajo. To je veselo znamenje napredovanja, naša reč je pravična, za to nam Bog pomaga. Malo se tedaj zato pečamo, de tisti obrekovavci slovenskiga naroda, tisti pobeljeni grobovi, svojo robo zvunaj pošiljajo do „Grazer Zeitung“ ali clo v Holomuc do „Oest. Correspondenta.“ Če Bog da, pride ura, de bodo ti nesramni mazači ravno po tisti poti šli, kakor njih nečisti plod. —

Ljubljansko gledališe. Pretečeno sredo nam je slov. družba z izgro „Veseli dan ali Matiček se ženi“ v Ljubljanskim gledališu zopet veseli večer napravila. Če se premisli, kako težko se ta igra proti kaki drugi dobro izpelje, moramo očitno spoznati, de so jo g. dobrovoljci sploh dobro izpeljali, če ravno ne tako izverstno kakor zadnič „tatu v mlinu“. Gospodične dobrovoljke so se pri ti igri tako izverstno dobro obnašale, de se mora njih igra očitno za biser večera spoznati. Njih govorjenje je bilo dostojno, z nar boljšim slovenskim naglasom spremljeno; njih obnašanje izvajeno, in po pravilih mimike izučeno, in tudi neso bile na šepavca navezane, kar se je pri gospodih nekoliko pogreševalo. Zbor pevcov se je dobro skazal, samo malo bolj glasen bi mogel biti. Dobro bi bilo, ko bi se izvaja pevcov zanaprej gospodu Fleischmanu izročila, ki se je z svojimi napevi tako izverstniga umetnika skazal. — Nar bolj v celi igri in prav ob svojem mestu in ob svojim času pa je bil vpleten pogovor med Budalatam in Zmešnjavo čez dvojno sedajno vprašanje, namreč čez šole na deželi, in vseučiliše v Ljubljani. Tudi poznej se je Zmešnjava prav dobro opomnil od vvedenja slovenskiga jezika v šole in pisarnice. Za vošiti pa še ostane, de bi se v prihodni igri več pelo, in de bi bili napevi narodni in ne iz nemških iger vzeti. Gledališe je bilo polno, kar je moglo biti, in očitniga pohvalenja in tleska z rokami tudi ni manjkalo. H koncu se pa prav lepo v imenu vsih rodoljubov zahvalimo slovenski družbi za nam napravljeni veseli večer, kakor tudi vsem g. dobrovoljcam za njih prizadevanje in trude v povzdigo naše narodnosti. — G.

Razjasjenje. Neki dopisovavec v Kočevju imenuje v 4. listu ljublj. nemških novin t. leta sostavk „Sedanje gibanje po Kočevju“ v 49. listu Slovenije pr. leta brez lastniga prepričanja ali le na besede opravljenih ljudi spisan, po tim takim tudi njegoviga spisavca lahkovernika in gerdiga opravljevca. Zares grenke besede! — ktere tudi svoj odgovor, ali le z ljubeznijo, zaslužijo. Naj nam ne zameri g. dopisovavec, če mu brez ovinkov rečemo, de on imenovaniga sostavka še bral ali saj prav razumel ni, ker na predstavk (propositum thema) tako napek odgovarja in šolo, cerkev in duhovščino, kterih le z besedico nismo omenili, nepotrebno v svoje dokazovanje meša, nasprot pa memo djanj, na ktere se ravno „Sedanje gibanje po K.“ opira, z molčanjem naprej gre. Le neradi in po okoljšinah prisiljeni vprašamo memogrede g. nasprotnika: Ali je on sam ptujec, de ne ve, kar se je po Sušcovih dnevih v Kočevju godilo? — Ali mar misli, de razglasi v Pešti pod Košutovo Egido (obrambo) od nekterih koč. terževavcov natisnjeni, niso meje vojvodstva prestopili? — Ali še ni slišal od tistiga zapeljivca, kteri je nove verske „nauk“ nemške nauke v žalost pobožniga koč. ljudstva trosil, potem pa prav po Lutrovo z zapeljano deklino na Nemško pobegnil? — Ali meni on, de je bilo kratenje duhovskih in gosposkinih odrajtvil pred 1. list. povikšanje zaupnosti do predpostavljjenih? — Ali zamore prigodbe v Novigori, ktere so že vikšimu ministertvu predpoložene, tajiti ali zagovarjati? — Na te in druge enako resnične djanja (facta) in prigodbe je naš sostavk sozidan, kterih

nihče tajiti ne more, kar tudi od poštenosti našiga nasprotnika pričakujemo. Res je, mi imenujemo posamesne osebe po svojim mislovanju in govoricah, kakor se tudi iz notrejne zveze sostavka vidi, republikance, nikakor pa očitne (delavne) kterih bi tudi prepošteno koč. ljudstvo ne terpelo in gosposka, ktera še ni svoje strahovavne moči zgubila, ne pripustila. De pa zde po dopisovanju našiga g. nasprotnika več tacih ljudi ni, nas veseli in mu radi verjamemo, sej tudi lastovke pod drugotnim nebam barvo svojiga perja spremene in iz neboletnih ptic sivograhasti vrabiči postanejo. Dalje ako bi naš g. dopisovavec opomnjeni sostavk bral bil, bi tudi vedel, de smo v resnici prijatel koč. ljudstva ker ga ondi imenujemo „ljudstvo pošeno in za vse dobro vneto, zdrave pameti in nepokvarjeniga serca, na ktero se zanesti zamoremo“, in ga še le zagovarjamo, ker poprej imenovane nerodnosti malimu kardelu hudobnežev pripisujemo. Časi, kteri so ravno nad nami memo hrumeli, so mnogim v kamen spotikleja bli in noben narod ni brez plev in smeti obstal: narzvestejši avstrijski narod šteje Jozipoviče v svoje rojake in mi imamo svoje Fistre, zavolj kake pešice zlomislečih celo ljudstvo obsoditi, bi bila krivica, ker a parte ad totum conclusio non valet. Prav težko nam pa zadnič de, ker nam koč. prijatel nekako ločitev spodtika, od ktere v celim sostavku ni sluha ne duha, temuč se le povikšana ljubezn do bližnjiga kakor edini pripomoček v sedajnih homatijah priporočuje, novo spričevanje, de se naš sostavk ni bral ali prav razumel. Dobro hvalliti, hudobne grajati z namenam slabe in neskerbne na poti postavnosti ohraniti, vse pa z ljubeznijo, ktera nobeniga razločka med jeziki in stanovi ne pozna, sprejeti in objeti se ne pravi opravljeti; sicer bi tudi mogla cela zgodovina zgolj opravljanje biti. Desiravno pa dopisovavec iz K. v začetku imenuje Kočevjarje vse skozi (sämtliche) dobre zvestoserčne, poslednič vunder ne taji, de se tudi nekoliko nepokojnežev (Wühler) med ljudstvom znajde, — in to je, kar smo v celim našim sostavku, tudi mi terdili. Po nerazumnosti tedej ločeni se mi z njim v poglavitni misli zedinimo in kar je pri nas morebiti iz prevelike skerbi, de bi se postavni red ne pokvaril, izviral, ima pri njemu v goreči ljubezni do svojih svoje opravičenje. K slovesu pa rečemo odkritoserčno našimu koč. prijatlu, de se nočmo v daljši prepir z njim spušati, ker so enake pričkanja same po sebi ostudne, drugim pohujšljive in čisto nič ne koristijo.

Anonimov prijatel.

Od Soče. Kdaj vunder, draga Slovenija! bode doba prišla, ko ti bodo tvoji dopisatelji le vesele vesti naznamovati zamogli od krepkiga rastenja nar žlahtnejših iskric, ki jih v sercih svojih bravecov zbuditi nevtrudljivo si prizadevas! V nar novejši dobi so se v Kanalskim in v Boveu brave družtva ustanovile. Zdaj, sim si mislil, bomo z pomočjo tih družtev tudi Slovenstvu severnih krajev, ki se tam neizrekljivo tlači, na noge pomagali — al te družtva so se do zdaj bale, očitno k zastavi Slovenstva priseči, in tudi do zdaj Slovenskimu družtvu v Gorici niso nobene besedice od svojiga obstoja naznanile. Po tem je lahko razsoditi, de od njih narodni živelj nima ravno velike pripomoči pričakovati. Vunder terdno zaupam, de bo v kratkim tudi te družtva polna zavest prešinila, de le združene moči kaj zamorejo, de bo vunder enkrat Slovinc v svoji hiši gospodar, in takrat bi znale Goriškemu družtvu veliko hasniti.

Kako je treba, de se tukajšni rodoljubi z združeno močjo poitaliančenju v bran stavijo, priča naslednje početje. V pripravniško šolo (pädagogischer Lehrkurs) tukaj 16 učencov hodi, izmed kterih je 13 Slovincov in 3 sinovi mnogojezične Gorice. In tem 16 učencam prednaša vodja tukajšne začetne (nor-

malne) šole, g. Vogrič, uk nekaj v taljanskim, nekaj v nemškem jeziku, brez de bi se za taisti jezik kteriga $\frac{3}{4}$ obljudenja našiga okroga govore, le zmenil. Al more pač ta Slovenec svojo domovino na gerši vižo izdati, ko na to, de ji prihodne učitelje in po njih edini žark upanja, nadepolno slovensko mladost, poptuji in odtegne? Kako se bodo ti gospodje ko učitelji obnašali, ki celi uk le v enim, njim na pol razumljivim jeziku učili bodo, kteriga se sami nikoli niso učili! — Ktera slovenska sretnja bo take učenike sprejeti hotla? — Tud pri ti reči se zanesem, de Goriško dužtvo tega počenjanja ne bo dolgo z križem rokami gledalo, temuč pri višji gosposki za pomoč prosilo proti tim nenarodnim ravnanju.

Tudi v latinskih šolah za slovenšino slabo kaže. Ona ni k zapovedani učenosti povzdignjena, ampak jo še zmiraj kakor neslani pri besik filozofjskih vednost pisano gledajo. In kako bi tudi moglo drugači biti, ko ima slovenšina med samimi učeniki nar večji protivnike; ko gosp. vodja latinskih šol sam na očitnih krajih od nje na eno vižo govori, ktera jasno priča, de, če bi on sam čez upeljavo slovenšine v šole in urade razsoditi imel, bi jo ravno taista osoda zadela, ktero ji je, kakor smo v Slovenii brali, tukajšna mestna in deželna sodna oblast namenila, namreč, ji na vekomaj duri zapreti. Sploh bomo kaj terdno na noge stopiti mogli; de se bode slovenski jezik v latinske šole vpeljal, in stolica za slavyansko jezikoslovje na filozofjskih šolah osnovala, brez katere ne moremo zadovoljni biti.

Od vsih strani stiskano Slovenstvo v tukajšnim slavenskim družtvu prijazno zavetje najde.

To družtvo, ktero za zdaj 160 udov šteje, si po vsi mogočnosti prizadeva, svojo namembo, povzdigo in omiko slovenske narodnosti, doseči. Ona je po razdelitvi razglasov ljudstvo podučilo od lastnost, ktere so poslancu potreba. Časopisi, ktere ima, zadostijo, njega ude čez stanje vsih politiskih strank podučiti in napredovanje Slavenstva in njegove napake jim razkazati. Prosilo je Nj. Veličanstva, de bi se jugoslavenski poslanci iz Frankobroda nazaj poklicali. Ker je v nar novejši dobi ministerstvo pravice našimu okrogu uradnike namenilo, kteri slovenskiga ne umejo, je družtvo pri imenovanimu ministerstvu prošnjo vložilo, ki pravico in potrebo skaže, za Primorje uradnike terjati, ki slovensko dobro govoriti in pisati znajo. Tudi je naše družtvo ministra naprosilo, de bi se za Goriške zemljiške knjige važni razglas, kteriga je tukajšna gosposka le v taljanskim jeziku razglasila, tudi po slovensko oznanilo.

Iz tega se vidi, de se Goriško slavensko družtvo verlo prizadeva za dosego svoje namembe, namreč: vsaki očitni al skrivni napad na slovensko narodnost odvernti; le žalostno je, de ga duhovšina, ktera vsa iz ljudstva zvira, v njegovim prizodevanju clo nič ne podpera. (Žalostno za res! Vr.)

Krepkejši podpirajo družtvo deželni uradniki. Vso čast in slavo zasluži prizadevanje gosp. sodnika Voriške okolice za upeljanje slovenšine pri sodništvu. Pri ti gosposki se tožbne pisma, prošnje in druge vloge v slovenskim jeziku prijemajo. Kar se žlahtniga sodništva vtiče, se na slovenske prebivavce slovenski razglasi razpošiljajo. Ta zvedeni in časne okolšine dobro umeči mož se je tedaj na ternjevo pot reformacije (poprave) podal, in, upam, de ga bodo njegovi tovarši po deželi kmalo posnemati začeli. Naj ga hvala naroda za sovražtvo njegovih protivnikov odškodva! Tudi pri naših kmetih se jame narodno čutje zbujati, kar se posebno na Krasu zbudi. Za dokaz tega naj Vam bo to, de je več novo ustanovljenih zastopnikov ali predstojnikov srenj komisarja v Teržicu (Monfalcone), ko so enkrat prisegli, naprosilo, jim vse oznanila v njim umevnim slovenskim jeziku pošiljati, ker se bodo od zdaj tudi oni tega jezika posluževali. —

Po novi osnovi deželnih sodništev bo Goriški okrog mende 3 sodništva več dobil, namreč v Cirkini, Komenu in v Konjskim. Tudi bodo sodništva tako razstavljena, de ne bodo v enim okrogu Slovenci in Italjani zmešani.

Na koncu še eno novico; raznesla se je bila vest, de je Gyulay, za poglavarja na Ogerskim, Jelačić pa tudi za poglavarja ilirskiga kraljestva izvoljen; to je bilo Furlance tako ostrašilo, de so mislili Gorico Slovincam prepustiti in na uno stran Soče se vmakniti. P.

Serbska vojvodina.

Zemun 22. t. m. Ne vem, ali ste že zvedili, de je naša cesarska vojska 7/19 Prosenca Veršec z napadam (na juris) otelela. Ko je naša vojska Veršec iz 4 strani obkolila, se je začela okoli poldne bitva in je terpela z strašnim bojem do 6. v večer, ob kterim času naša armada srečno in slavno v mesto stopi. Mojar Milekić je z 2 bataljoni Petrovaradincov prvi v Veršec prišel, in za njim so nasledovali gen. Teodorovič, oberster Majerhoffer in Baraić, slavnopoznani junak in predvoditelj g. Kničanin pa z svojimi Serbi z 2 bataljoni graničarjev je podil Madjare, ktere je v teku še strašno pobijal. Imenitno je oznanilo g. Kničanina od te zmage: „Nevidljiva moč, ktera me z svojo hrabro armado vodi, pripelje me tu v Veršec. Dan itd.“ — Danas je naš svet. patriarh z svojo kancelijo v Banat odšel in pojde v Veršec, de tam odbor ustanovi. Ravno zvemo, de so se tudi bela Cerква, Bečkerek in Bečej dobrovoljno podali. — Sv. Patriarh je na svitlo dal razglas v kterim se oistro vsem deželnim gosposkam naloži, de Stratimiroviča, ki misli narod prisiliti, de ga za vojvoda izbere in zato povsod šunta in draži, primejo, in pod stražo patrijarhu izroče, kdorkoli pak z Stratimirovičam potegne, bo po nagli sodbi kaznovan. —

(Slav. J.)

Iz Erdelja se sliši, de je tam zopet madjarska grozovlada. Gorje Rumuncam in Saksam, kteri v njih pesti pridejo, g. Bem pusti vse obesiti.

Granica erdeljska je prav na kraju od ruskih vojakov obdana. —

Patriarh Rajačić je zavkazal, de se imajo vse državne opravila v serbskim jeziku peljati. —

Česka dežela.

Koliko de je kak narod omikan in razsvetlen, se lahko iz tega vidi, kako se pridobljenih pravic poslužil. Mesca Susca pr. l. se je v celi znotrajni osnovi avstrijskiga cesarstva silno velika sprememba storila, zagotovile so se raznim narodam vse pravice, ktere jim pamet prisodi, in vendar se je pri nekterih narodih našiga cesarstva malo kaj spreobrnilo, ostali so pri stari oterpnenosti, in se podeljenih pravic poslužili niso. Silno imenitna pravica, ktero narodam ustavo da, je pravica združevanja in družtva sostavljati in va-nje stopiti.

Te pravice se noben avstrijski narod v ti meri poslužil ni, kot naši bratje Čehi.

Ustanovilo se je v Pragi družtvo z imenom „Slovanska Lipa“, kteriga namen je razsvetljenje in blagovitnost vseh slavyanskih rodov, in ko bi trenil, so vstale enake družbe po celi Čehii, in njih število zdaj že blizo 50 znese. Udje so is vseh stanov; Pražka Lipa šteje zdaj že čez 1100 udov, zvnajne česke lipe pak štejejo po priliki od 40 do 300 udov.

De bi njih ravnanje bolj soglasno in edino bilo, je bil 29. 30. 31. Grudna pret. l. zbor vseh českich Lip napravljen, de bi terdno ustanovili, kako so zvnajne česke Lipe ali podružnice k poglavitnimu Pražkimu družtvu postavljene. Pri tem zboru je bilo 36 lip nadomestovanih po 73 poslancih.

Pri tem shodu so bile naslednje postave prijete:

§. 1. Družtvo Pražke Lipe Slovanske stori z vsemi od njega priznanimi podružnicami v českim kraljestvu skupno celotnost: „Edinstvo Lip Slavyanskih na Českim.“

§. 2. Za podružnico Lip. Slov. se prizna od odbora glavniga pražkiga družtva vsaktero družtvo, ki se k namenam v §. 1. postav izrečenim popolnoma priglasi, in se pogojem od zbora Slov. Lip. ustanovljenim podverže; — sicer pa zamore mimo tega vsaka podružnica imeti tudi lastne namene, ako se poglavitnim postavam ne protivijo.

§. 3. Edinstvo je narvikši sodnik v vseh prepirih med družtvi, in ima tudi pravico po večini glasov družtva izločevati (pahniti iz edinstva), ako proti postavam ravnajo.

§. 4. Pogoji, kterim se vsaka podružnica podverže, so: a) Vsaka podružnica mora imeti narmanj 15 udov, oglasi glavnimu družtvu odbornike in vsako premembo pri odboru; b) Vsaka podružnica obljubi glavnimu družtvu, ktero zadeve in moči vseh vskerbljuje, dnarne prineske, ktere pa vsaka podružnica sama odloči; c) Vsaka podružnica poda na koncu vsakiga mesca razlago čez svoje ravnanje; d) Kadar kaka podružnica predlog storiti hoče ki ima izhajati od edinstva Lip. Slov. na Českim, ga mora popred izročiti odboru pražkiga družtva, ktero se zastran tega z vsemi podružnicami zmeni; po večini glasov se razsodi, ako je predlog reč celiga edinstva, — ako pa predlog večine ne doseže, se pusti predloženimu družtvu k samostalnim ravnanju. Vsaka Lipa mora v osmih dneh po dobljenim predlogu odgovoriti, sicer se derži, de k večini glasov pristopi.

§. 5. a) Vsaka podružnica ima pravico od glavniga družtva svet in pomoč tirjati; b) Glavno družtvo podaja v Novinah L. Slov. razlago od svojiga ravnanja, pregled računov, in delavnosti podružnic; c) Vsaka podružnica ima pravico, k zboru Lip. Slov. poslati na vsakih 20 udov poslanca z pravico glasovanja; d) Zbor Slov. Lip se bo deržal vsako leto enkrat mesca Velikiga Travnja, zraven tega zamore tudi od odbora glavniga družtva razpisan biti, ako $\frac{2}{3}$ odbora za to glasujejo, ali pa če $\frac{1}{3}$ zvnajnih českich Lip to tirja.

§. 6. Glavno družtvo sostavi v posebni knjigi pregled vseh podružnic z števili udov, in vseh prememb.

§. 7. Moč odbora glavniga družtva in podružnic odločijo postave; znotrajno ravnavo pa opravični red. —

Ta blagonosna naprava naših českich in moravskih bratov, ktera soncu enako žarke izobraženja po celi deželi iz eniga vira razširja, bodi tudi Slovincam v izgled. Pozluzite se tudi vi Slovenci, ustavnih pravic, de nekako veljavo zadobite! —

Narodna straža Pražkiga mesta, ktera iz 6 bataljonov obstoji, ima zdaj cela česko velevanje; iz tega se vidi, de je tam moč Nemcov popolnoma vgasnila.

Profesor Šnabel uči na vseučilišu naravno pravdo po česko.

Lipa Slovanska je bila od polskih pobeg-nencov v Parizu povabljena, z njimi se združiti, je pa odrekla, ker je namen Lipe Slavyanstvo pozdigniti, Poljaki pa le na svoje nekdanjo, madjarskimu podobno, kraljestvo mislijo, ktero ne bo nikoli oživel.

Pražka občina je poslala deputacijo do Cesarja v Holomuc, podpore ga prositi za mesto, ker je zavoljo binkuštnih dogodeb veliko škodo terpelo.

Galicija in Vladimiria.

Rusinska časopisa: Zorja galička in Noviny še vedno izhajajo, de si so po razglasu Hammersteina od 19. t. m. vsi časopisi vstavljeni bili. —

Ministerstvo je ukaz izdalo zastran latinskih šol po Galicii, v kterim rusinske in polske kraje na tanjko loči. Rusinski jezik ima biti pri Rusinih naučni jezik; ker se za zdaj profesorjev manjka, se bo začasno še po nemsko učilo (!).

Nepolitiški del.

Hudi Kljukec.

Dva sta že v lanskim Novicah pripovedovala od hudiga moža Kljukeca. Nej se jest povém, kar sim tu in tam od njega slisal. — Eni pravijo, de je bil rojen v Hruševji, kake dve uri od Postojne, eni pa, de v neki vasi nad Krajncem, ktere ime pa ne vem. Pravijo, de je bil silno zvit tat, de je bogatinam kradel, pa revežem dajal, in od tega se še zdej semtertje po deželi čuje, de je bogatine izzuval, revne pa obuval. Konjiča je nek imel, s kterim si je upal v noči in dnevi od Benetk do Dunaja priiti. Djal je svoj klobuk na morje, zasedel je konjiča, stopil je s konjem vred v klobuk in plaval je po vodi do Tersta. V Terstu stopi na suho, požene konjiča in zderči kot blisk naprej. Predin 24 ur mine prijava na Dunaj. Ravno ta dan prišel je tudi silni Turčin na Dunaj. Ta stopi pred svitlga cesarja, ter mu pravi, de naj poiše junaka, ki bi se skusil z njim. Cesar berž pošle na vse kraje iskat junaka, ki bi si upal, se s Turčinom boriti. To zve tudi Kljukec. Kar na ravnost gre pred cesarja ter mu reče, de je pripravljen se boriti s Turkam. Cesar ga pogleda, in ker je bil tako majhne postave, mu reče: Kaj ti tako majhin človek si upaš se poskusiti s Turkam, tacim neznanim hrustam, kakorsin je? Gospod! Kljukec odgovori, res, de me ni veliko v hlačah, ali Turka, nej si bo, kakorsin če, se se ne vstrašim. Pokliče se Turk in šla sta na odkazano boriso zun mesta. Obá sta na konjih ali razločne postave, kakor konj in muha. Napijeta si, in skočita si nasprot. Dvakrat se zgrabiata, brez de bi si kej storila. V tretje pa odleti Turčinu glava in zverne se raz konja. Kljukec natakne glavo na meč in derči v mesto na dvoriše cesarsko. Velika brezštevilna množica z neizrečenim vpitjem in krikam ga spremlja do dvora. Potem ga cesar pobara, kaj če za plačilo, pa nič neče. Ker pa je cesar djal in obljubil, de mu če dati, karkoli si zvoli, reče Kljukec: Če je pa taka, no gospod! pa mi dovolite goljufati in pehariti gospodo kadar in kakor čem. Cesar mu dovoli, ker je obljubil: in šel je Kljukec domu in peharil je gospodo, kadar in kakor se mu je zdelo. Znal se je narediti, de ga ni nobedin vidil. Tedaj, ker mu sok in druge kmečke jedi niso kej preveč dišale, se je večkrat povabil k gospodi na kosilo. Tu je sedel z gospodo vred pri mizi in jedel, brez de bi ga bili vidili. Cutili so ga pa, ker so se skledde, posebno pa tiste, v kterih je bilo kej boljga, kej naglo spraznile. Znal se je pa tudi narediti v karkoli se je hotel. Sključil se je bilj enkrat v smerikov štor pri cesti. Pride lončar do štora. Postavi krošnjo nanj, de bi si malo odpočil. Kar se štor zmaje. Krošnja se zverne. Vsa posoda se pobije, lonci, pikri, skledde, vse, vse. Žalostno se ozre lončar na poterto posodo, žalostin nabaše krošnjo in gre naprej. Kmalo ga sreča človek. In ta je bil Kljukec sam. Ta lončarja pobara: Mož! kaj ste tako žalostni? Lončar. Kaj bi žalostin ne bil! Velika nesreča se mi je primerila. Vsa posoda se mi je potokla. Vsi lonci, vse skledde, vse čisto, nič ni celiga ostalo. Na unile štor tamle doli sim bil krošnjo postavil: de bi si malo odpočil. Pa štor se zmaje. Krošnja pade, in vsa posoda je šla. Kljukec pa seže v žep, privleče rejeno mošnico na dan. Jo pomoli lončarju rekoč: Nate, uzmite! in zgine mu spred oči.

Enkrat sreča staro ženico. Pobara jo: Mati kam? Ona. Tje in tje. On. Ali poznate Kljukeca? Ona. Kako bi ga poznala, ker ga še nisim nikoli vidila. On. Kaj pa vonder mislite od njega? Kaj pravite, kaksin človek de je Kljukec? Ona. Tega ne vem; seer pa mislim, de bi bil dober človek. On pak ji da polno mošnico dnarjev, ji pove, kdo de je, in zgine ji spred oči.

Vse drugač pa je ženica naletela, ki je po tacim in enacim spravedanji vsake verste hudobije od njega spravedala. Podkoval jo je.

Kmet je bil grajsaku dolžan nekej precej dnarja. Pa že mu je plačal. Ali grajsak ni hotel zato nič vediti. Kmeta pokliče in terja ga vnovič. Ta pravi, de je že plačal. Ali grajsak ni hotel zato nič vediti. Terdi kmet in terdi: ali vse zastoja. Nič ni pomagalo. Grajsak žuga kmetu, ga tožit iti. Kmet, ker je vedil, de bo grajsak, de si krivično, vonder le, kakor je bila, in skor bi rekel, de je še, navada, prav dobil, zapusti grad in gre domu. Na poti ga sreča Kljukec. Pobara ga: Prijatelj! kaj ste tako žalostni? Kmet. Ehte! kaj bi žalostin ne bil! Grajsaku sim bil toliko in toliko dolžan, pa sim mu že davno

plačal. Dans me spet pokliče, in hoče šejenkrat imeti, kar sim mu kdaj že dal. Sim pravil in pravil, de sim že plačal, pa vse je bilo zastoja. Še jenkrat mu moram: če ne me da zapreti. Kljukec pa reče: Nič ne bodite žalostin! Nate, uzmite, pojte v grad in plačajte, in nasteje mu, kar je znesel dolg. Kmet se verne nazaj v grad. Kljukec pa se nevidljiviga stori in gre tudi v grad. Zdej kmet dnarje nasteje. Grajsak odpre miznico, de bi jih vanjo stresel. Ali nevidljivi Kljukec podstavi svoj tudi nevidljivi klobuk in vjame dnarje. Gre in zunej grada jih da kmetu nazaj, mu pove, kdo de je, in kaj in kako, in zgine mu spred oči.

Pride nekiga dne v mlin. Viditi mlinarja nenavadno žalostniga, ga pobara po navadi: Prijatelj! kaj ste tako žalostin? Mlinar. Kaj bi ne bil žalostin, ker mi grajsak žuga mlin prodati, če mu ne plačam do jutro, kar sim mu dolžin. Kljukec. Kolik pa ste mu dolžin? Mlinar. Tri sto. Kljukec seže v žep, privleče mošnico na dan, ter nasteje mlinarju 300 rekoč: Nate, uzmite, pojte in plačajte. Če vas pa praša grajsak, kdo vam je dal dnar, recite Kljukec. Povejte, de sim pri vas, de se grejem za pečjo. Mlinar veselo reče: Bog vam plati, stokrat Bog vam plati! in gre kar koj v grad. Plača dolg. Gospod se začudi, kje de bi bil mlinar dnar dobil, in ga praša zato. Mlinar pa mu pove kaj in kako, in verne se domu. Pa komej odide, skliče grajsak vse svoje hlapce in hlapčone vkup in gre v mlin, de bi Kljukeca vjel. Pa fratalo ga je. Kljukec nevidljivo se splazi v grad, kjer je samo staro babše čulo. To zgrabi in zaklene jo v neko sobo. Se spravi čez gospodove reči. Nabere si denarjev, zlata in srebra in drugih enacih reči. Te znosi hitro iz grada na varin kraj. Nazadnje vzame in pobere vse dolžne pisma in druge reči, in sože jih na sredi sobe. In vse po gradu preberne in prekuene in kar more pokvari in pokonča. Kaj in kako si je grajsak mislil, ko je domu pridši vidil in zvedel kaj in kako, nej si vsak sam misli.

Nekteri so Kljukeca radi imeli veči del pa so se ga vsi — posebno pa grajsaki, kterih Krajnski kmet, kar je meni znano, ni mogel nikoli viditi in jih se zdej težko gleda, in ima jih in po mojih mislih znabiti tudi ne po krivici za nar veči zatiravce in sovražnike kmečkiga in posebno še slovensko kmečkiga stanu in celiga naroda — posebno grajsaki, so se ga kar zlo bali. In eni clo tako, de so zvečer, ko so po rožinkrancu tudi litanije molili, zraven pristavili: Bog nas obvari hudiga moža Kljukeca.

Šel je jenkrat mim revne kmečke bajte. Gre skoz okno gledat, kaj notri počnejo. Molili so ravno in perve besede, ki Kljukecu na uho pridejo, so bile ravno rečene: Bog nas obvari hudiga moža Kljukeca. Kljukec pa ni prav razumel in zdelo se mu je kakor de bi bili rekli: Še en oče naš za Kljukeca. To se mu je dobro zdelo. Gre in poterka na vežne durí, de bi se mu odperlo. Pridejo mu hišna mati odpret. Brez de bi bil kej pregovoril gre v šiso. Seže v žep, privleče rejeno mošnico na dan ter jo pomoli materi rekoč: Nate, uzmite! pa se se kej spomnite v molitvi mane — Kljukeca — in gre hitro skozi vrata.

Kakor v svojim klobuku pravijo se je znal tudi v orehovi lupini po vodi voziti.

Na grajsake pa je imel nar veči piko. Zatorej so ga ti tudi močno sovražili, in vedno skusali ga v pest dobiti. Ali vedel jim je vselej se odtegniti. Ali njegova ura je tudi odbila. Eni pravijo, de ga je nek grajsak z zvijačo vjel, zaperel, in de je v ječi vmerel. Eni pa pravijo, de ga je nek grajsak že dvakrat vjel, ali obakrat mu je vsel, ker je imel moč, de se je le peska ali zemlje dotaknil, se na vislicah sprebernitil v slannati škopnik. Nazadnje ga vonder le vjame, vklene in rabelj mu je vrat zavil — in odvaljen je bil težak kamen grajsakam od serca, in zopet so začeli kmeta dreti in dreti, de Bogu se vsmili, ki se je lansko leto zares nekoliko vsmilil kmetov milo zdihajočih pod težkim in le pretežkim jarmom osabnih grajsakov, ki večidel vsi niso slovenske rodovine, ampak naseljeni ali nasiljeni vunajci, tujei. Malo ali pa nič je domorodnih. Če so ravno na slovenskim rojeni, kje pa so bili njih prededje doma? Koliko jih živi, koliko se jih obnaša domorodno — po slovensko? jim je mar domovina, koliko slovenski jezik? Koliko jih zna po slovensko govoriti ali postavim pisati? Večidel vsi so če ne Nemci ali Lahi pa saj ponemčeni ali pota-

lijančani, to je, žive ali se vedejo kakor Nemci ali Talijani.

Valjavec.

Bogoslovje malikovavskih Slovenov.

(Poleg Jana Hollyta in Dobrovskiga. *)

Kakor so vsi narodi, preden jim je se luč kristjanstva zasijala, malike v različnih podobah molili, tako se je tudi mogočni slovenski narod svoje Bogove zmislil, ktere je v raznih primerih življenja na pomoč klical; vunder je bil med slovenskimi maliki, in teh drugih narodov ta imenitni razloček, de so že malikovavski Sloveni eniga boga imeli, kteriga so čez vse druge postavljali. Tega nar visjiga boga so imenovali: Peruna; in so ga častili ko stvarnika neba in zemlje, groma in bliska in sploh celiga sveta. Njemu so vole in druge darove v dar prinašali.

Zraven tega so si se veliko drugih malih bogov mislili, ktere so čez gore, skale, gormovje, vode, luč, tamo, žalost, veselje i. t. d. postavili; imeli so daleč, bogove domače in ptuje, dobre (bele) in hude (črne). Eni so bili podobni greškim bogovam.

Nekteri mislijo do so Sloveni svoje bogove že iz Indie prinesli, ker se mnoge sanskritske besede v slovensini najdejo, in med tem tudi imena nekterih bogov n. p. Morena, smert, v Indii Morana; Živa, boginja življenja, v Indii Šiva; Triglav, v Indii Trimurti; Parom (Perun), v Indii Brama. Paganski ali ajdovski Sloveni so tudi to navado z Indijanci enako imeli, de se so žene po smerti svojih možev z mrtvim telesam moza vred sozdale.

Naj imenitniši bogovi Slovenov, od kterih se v basnah Cirila in Metoda spomni, so nasledni:

Baba (Jagababa): Bila je strašne podobne, velika, huda, z kostenimi nogami. Častili so jo za boginjo vojske in pekla. Sedela je na železnem stolu, v rokah je deržala šibe in kodar se je vozila, je metlo za seboj vlekla. Spomin nje pri Slovenih se še zdaj v tem sledi, de si copernice le z metlami mislijo, in de pravijo de se na sredpostni čedertek opoldan baba žaga.

Belbog: je bil dobri Bog, sreče in vsiga dobriga uzrok in dajavnik. Pri igrah in veselicah so mu darovali.

Bes: od besnosti tako imenivan. Malali so ga kozla.

Bobo: majhen pa hud duh strašne podobne. Njemu sta bla podobna Kuba in Škromaska, dva straha pri Belogorcih.

Černibog: hudi bog; darovali so mu v nesrečnih prigodkih kervave darove.

Čert: hudi duh.

Čur: je bil to, kar pri Rimcih Terminus, in je imel pod svojim varstvom meje. Mislili so ga si v podobi okresaniga kamna na mejah. Kdor je taki mejnik na drugo mesto prestavil, in mejo premenil; ga je mogel po smerti nositi.

Das: hudi duh, ki je ljudi strašil.

Dažbog: bog prijateljstva in sreče. Srečne ljudi so za njegove otroke deržali.

Devana: boginja logov in gormovja; pri Rimcih Diana.

Diblik: rimska Vesta.

Div: v podobi ptica, je z svojim petjem nesrečo oznanval.

Donda, Did: bog ljubezni, pri Grekih Anteros. On je bil sin Lade in brat Lela. V nasledni prestari pesmi se ta bog spomni: Hoja, Donda, hoja! Poslala nas kraljevna: Hoja, Donda, hoja i. t. d.

Dračice: to kar so bile pri Rimcih Evmenide.

Hvor: pri Grekih Typhon; bog vetra.

Jasen: bog solnca, pri Rimcih Phoebus. Malali so ga v podobi mladenca z svitlobo okoli glave.

Kikimora, Mora: Strašna ženska, ktera se je po noči ljudem na perse ulegla, in iz njih kri sisala.

Kolada, Koleda: Boginja slave in miru, pri Rimcih Janus. Kone grudna so jo vsako leto praznovali z igrami in plesam. To praznovanje se je še do današniga dne obdržalo, vunder se ne koledva več v spomin boginje koleda, ampak na čast noviga leta in sv. treh kraljev.

*) Basne Jana Hollyta, vidane od spolku milownikov reči a literaturi slovenskej we štiroch zwazkoch. Budim 1842.

Dobrovsky Slovanka.

(Dalje sledi.)